

2009

Rodolf Sirera (*Panorama crític de la literatura catalana*)

Sharon G. Feldman

University of Richmond, sfeldman@richmond.eduFollow this and additional works at: <http://scholarship.richmond.edu/lalis-faculty-publications> Part of the [Dramatic Literature, Criticism and Theory Commons](#), [Playwriting Commons](#), and the [Theatre History Commons](#)

Recommended Citation

Feldman, Sharon G. "Rodolf Sirera." In *Panorama crític de la literatura catalana: Segle XX de la postguerra a l'actualitat*, edited by Eric Bou, 546-49. Vol. VI. Barcelona: Vicens Vives, 2009.

This Book Chapter is brought to you for free and open access by the Latin American, Latino and Iberian Studies at UR Scholarship Repository. It has been accepted for inclusion in Latin American, Latino and Iberian Studies Faculty Publications by an authorized administrator of UR Scholarship Repository. For more information, please contact scholarshiprepository@richmond.edu.

PANORAMA CRÍTIC DE LA LITERATURA CATALANA

VI

SEGLE XX

De la postguerra a l'actualitat

Director del volum

ENRIC BOU

Col·laboradors

GLÒRIA BORDONS, ENRIC BOU, FERRAN CARBÓ

CARLES CORTÉS, SHARON FELDMAN, TERESA FÈRRIZ ROURE

ORIOI IZQUIERDO, JORDI MALÉ, VÍCTOR MARTÍNEZ-GIL

MARGALIDA PONS, LLUÍS QUINTANA

Coordinador de la sèrie

ALBERT ROSSICH

Vicens Vives

L'edició d'aquesta obra ha comptat amb una subvenció de la
Institució de les Lletres Catalanes l'any 2009.

Aquesta obra ha estat publicada amb una subvenció de la
Dirección General del Libro, Archivos y Bibliotecas
del Ministerio de Cultura.

Projecte editorial

ANTONI MARÍ

Coordinador editorial

RAMON MASNOU

Índex alfabètic

XAVIER PLA I MARTA PASQUAL

Disseny de coberta: Daniel López

Primera edició, 2009

© ALBERT ROSSICH

Sobre la «Presentació» i la coordinació de la sèrie.

© ENRIC BOU

Sobre «Revolució, resistència i renovació», els capítols «Temps de resistència. Neorealisme i existencialisme», «Temps de resistència. Gèneres i autors», «Llorenç Villalonga», «La renovació literària» i «Revulsió cosmopolita» i la direcció del volum.

© TERESA FÈRRIZ

Sobre el capítol «La literatura durant la Guerra Civil i l'exili».

© VÍCTOR MARTÍNEZ-GIL

Sobre el capítol «Salvador Espriu».

© JORDI MALÉ

Sobre el capítol «Joan Oliver (Pere Quart)».

© CARLES CORTÈS

Sobre els capítols «Mercè Rodoreda» i «Pere Calders».

© FERRAN CARBÓ

Sobre els capítols «Joan Vinyoli», «Joan Fuster» i «Vicent Andrés Estellés».

© GLÒRIA BORDONS

Sobre el capítol «Joan Brossa».

© LLUÍS QUINTANA TRIAS

Sobre el capítol «Gabriel Ferrater».

© MARGALIDA PONS

Sobre el capítol «Blai Bonet».

© ORIOL IZQUIERDO

Sobre el capítol «Alguns debats recents».

© EDICIONES VICENS VIVES, S.A.

Sobre aquesta edició segons l'art. 8 del Reial Decret Legislatiu 1/1996.

Obra protegida pel RDL 1/1996, de 12 d'abril pel qual s'aprova el Text Refós de la Llei de Propietat Intel·lectual.

Dipòsit Legal: B. 36.718-2009/ ISBN: 978-84-316-9435-7/ Núm. d'Ordre V.V.: Y-793/

Reservats tots els drets. Prohibida la reproducció total o parcial/ Editorial VICENS VIVES.

Avda. de Sarrià, 130. E-08017 Barcelona./ IMPRES A ESPANYA. PRINTED IN SPAIN.

REVULSIÓ COSMOPOLITA

ENRIC BOU I SHARON FELDMAN

<i>Introducció</i>	539
<i>Bibliografia</i>	575
<i>Baltasar Porcel: una aventura solitària</i> (Joaquim Molas)	602
<i>L'obra literària de Joan Francesc Mira</i> (Carles Mulet)	605
<i>La maduresa de Benet i Jornet</i> (Rodolf Sirera)	607
« <i>Fugaç</i> », de Benet i Jornet (Enric Gallén)	610
« <i>El dia que va morir Marilyn</i> », de Terenci Moix (Josep-Anton Fernández)	612
<i>Narcís Comadira: la poètica d'enformar la mort</i> (Rossend Arqués)	615
<i>Pere Gimferrer: el llenguatge poètic</i> (Arthur Terry)	617
<i>Pere Gimferrer, una poètica alternativa</i> (Enric Bou)	620
« <i>L'hora violeta</i> », de Montserrat Roig (Neus Real)	623
« <i>Plany de la mort d'Enric Ribera</i> », de Rodolf Sirera (Josep M. Benet i Jornet)	625
<i>La ficció epistolar de Carme Riera</i> (Francesco Ardolino)	626
<i>Quim Monzó: l'escriptor de més?</i> (Manel Ollé)	628
<i>Maria Mercè Marçal, novel·lista</i> (Lluïsa Julià)	632

REVULSIÓ COSMOPOLITA

ENRIC BOU*

* Els apartats dedicats al teatre d'aquest capítol (Josep M. Benet i Jornet i Rodolf Sirera) han estat redactats per Sharon Feldman.

Rodolf Sirera. En aquest clima de revulsió cosmopolita, Rodolf Sirera (València 1948) és el màxim representant de la dramaturgia textual del País Valencià. De fet hi ha una relació molt notable entre, per una banda, el desenvolupament contemporani del teatre valencià i, per l'altra, els esforços i temptatives de Rodolf Sirera i el seu germà Josep Lluís de promoure, valorar i sostenir les arts escèniques en aquest país (Bou 1988d). Com assenyala John London al seu resum detallat de l'activitat teatral dels germans Sirera, si l'autor teatral català a Barcelona es trobava obligat a enfrontar-se amb nombroses dificultats, la situació a València era encara pitjor, per causa de l'escassa valoració de la llengua catalana de part de la burgesia valenciana i perquè l'ús teatral de la llengua autòctona en gran part s'havia relegat als

contextos regionals o folklòrics (London 1996). Josep Lluís Sirera ha donat una explicació elaborada de les dificultats d'escriure teatre al País Valencià a *Passat, present i futur del teatre valencià* (Sirera, J. Ll. 1977). El seu germà Rodolf començà la seva activitat teatral a finals dels anys seixanta, participant en el moviment del teatre independent. Els estudis de Fàbregas (1972 i 1978) i Fuster (1973) ens donen alguns dels primers testimonis de l'aparició, dins d'un context cultural de «conservadorisme local», de la nova dramaturgia valenciana que proposen els germans Sirera amb obres com *La pau retorna a Atenes* (1970) i *Homenatge a Florentí Montfort* (1971). És dins d'aquest ambient que fundà Rodolf Sirera el 1972, juntament amb el seu germà Josep Lluís i altres, el grup El Rogle, experiència col·lectiva que duraria fins al 1977. Si avui Sirera és autor de més de quaranta textos teatrals (alguns d'aquests escrits en col·laboració amb el seu germà), la seva trajectòria com a dramaturg —a més de les seves activitats com a traductor, guionista, assessor i gestor cultural— ha estat marcada per un sentit de compromís polític que l'ha incitat a defensar la dignitat i la professionalització de l'escena teatral en català al País Valencià i a impulsar la seva renovació estètica. Aquest sentit de compromís amb la identitat cultural valenciana, evident en l'evolució temàtica de les seves obres, ha estat traçat de manera explícita per Ramon X. Rosselló (2001).

Una de les obres més comentades de Sirera és la seva «simfonia biogràfica», de forts matisos experimentals, titulada *Plany en la mort d'Enric Ribera* (escrita el 1972, estrenada el 1977 i guanyadora de múltiples premis). Ha estat analitzada en profunditat per Josep M. Benet i Jornet (1982) en un extens pròleg a l'obra, on proporciona una lectura atenta de cadascun dels moviments simfònics que en formen part. Un altre pròleg («informal») de Benet (1978) ofereix unes claus per aprofundir en els mons de *L'assassinat del doctor Moraleda* i *El verí del teatre*. Aquesta última obra, del 1978, és la més editada i traduïda de Sirera. *Cavalls de mar* (1986, amb J. Ll. Sirera), amb una posada en escena de Josep M. Flotats al teatre Poliorama el 1992, és un altre text que ha rebut una atenció crítica considerable. Carles Batlle, per exemple, ens ofereix una anàlisi dels temes de la permanència i la perpetuació que sorgeixen en aquesta obra en referència a l'herència cultural valenciana. Al seu comentari, Batlle analitza amb deteniment les innovadores expressions espaciotemporals que hi són presents, algunes d'aquestes sent més pròpies d'una estètica cinematogràfica que del llenguatge teatral més tradicional (Batlle 1989). La clara vocació experimental de Sirera i la seva àmplia utilització de recursos visuals i cinematogràfics han estat assenyalades també per Enric Gallén, que analitza la peça de teatre breu *Històries de desconeguts*, un «exercici per a siluetes», en una edició didàctica (Gallén ed. 1989), i que també ha prologat l'obra *Maror* (1994) [Gallén 1995].

De les perspectives globals de l'obra de Sirera destaca l'estudi monogràfic de Rafael Pérez González (1998), que ens ofereix un dels recorreguts més amplis de la trajectòria teatral dels dos germans, dividint-la en quatre etapes: 1969-1977, 1978-1981, 1983-1986 i 1986-1994. Pérez González és també l'autor d'altres estudis que paren especial atenció a l'obra de Sirera, com «Rodolf Sirera, vint-i-cinc anys després» (Pérez González 1996), a més d'un pròleg a *Punt de fuga* (1999), el qual demostra la relació d'aquesta obra amb *Històries de desconeguts* (Pérez González 1999). Enrique Herreras ha coordinat un volum basat en un seminari dedicat a Sirera, amb estudis d'Emilio Hernández (sobre *El verí del teatre*) [Hernández 1999], Josep Lluís Sirera (sobre el treball en conjunt amb el seu germà) [Sirera, J. Ll. 1999] i Gallén (sobre la recepció barcelonina de la seva obra) [Gallén 1999]. Vicent Simbor i Ferran Carbó dediquen un espai a l'obra de Sirera a la seva *Literatura actual al País Valencià* (Simbor i Carbó 1993). De manera semblant, apareix a l'*Aproximació al teatre valencià actual (1968-1998)* de Rosselló un resum de les activitats dels dos germans (Rosselló ed. 2000). Rosselló, a més a més, és l'autor del pròleg a *Raccord* (2004), l'obra de Sirera produïda pel Teatre Nacional de Catalunya el 2005 que presenta una reflexió sobre el pas del temps (Rosselló 2005). Gabriel Sansano dibuixa les «tessel·les» de la seva escriptura amb un comentari que inclou algunes de les obres de la dècada del 2000, com *Silenci de negra* (2000, amb Josep Lluís Sirera) i *Raccord*. Tot i la bibliografia molt amplia sobre Sirera, falten encara més aproximacions teòriques a la seva obra, a més d'altres estudis que prenguin en compte la història dels muntatges teatrals.